ވަސްގަމި

ބުލެޓިން އަދަދު 5

30 ސެޕްޓެމްބަރު 2020

13 ޞަފަރު 1442

1 ކައުންސިލްތަކުގެ ހިންގުން ހަރުދަނާ ކުރުމަށް
ކައުންސިލަރުންނަށް ޓްރޭނިންގ އެސްޑީޖީއާ ބެހޭ މައުލޫމާތު

4 ކައުންސިލްތަކަށް މާލީ ބާރުވެރިކަން ލިބުން

8 ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ
ޤާނޫނަށް އައި މައިގަނޑު ބަދަލުތައް

19 Localizing sustainable Development
goals for Maldives

ކައުންސިލްތަކުގެ ހިންގުން ހަރުދަނާ ކުރުމަށް ކައުންސިލަރުންނަށް ކޮންމެހެން އެނގެންޖެހޭ ބައެއް މަޢުލޫމާތު

އައިޝަތު މުޙައްމަދު

ކައުންސިލަރުންނަކީ ރަށް ތަރައްޤީކުރުން ރައްޔިތުންގެ ފަރާތުން ބަސްބުނުމަށް ރައްޔިތުން އިންތިޚާބުކުރާ ބައެކެވެ. ތަޖުރިބާކާރު ދަންނަވަނީމަ ކައުންސިލަރުންނަކީ ރައްޔިތުންގެ ކަންކަން ދިމިޤްރާޓީ އަދި ޖަވާބުދާރީވަނިވި އުޞޫލުން ރައްޔިތުން އަމިއްލައަށް ނިންމުމަށް މަގުފަހިކޮށް، އިޖްތިމާޢީ ގޮތުންނާއި، އިޤްތިޞާދީ ގޮތުންނާއި، ސަޤާފީ ގޮތުން ރަށްރަށުގައި އަދި ސިޔާސީ ގޮތުގައި ދިރިއުޅޭ ރައްޔިތުންގެ ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރުމަތިކުރުން، ރައްޔިތުން ބާރުވެރިކުރުން، ރައްޔިތުންނާއި އެންމެ ގާތުން ފުޅާ ދާއިރާއެއްގައި ޚިދުމަތް ދިނުން މަގުފަހިކޮށްދީ، އަމާން ވެށްޓެއް ޤާއިމުކުރުމަށް އުފައްދައިދިނުމާ ކައުންސިލްތަކަށް ރައްޔިތުން އިންތިޚާބުކުރާ އިސްވެރިންނެވެ.

ލާމަރުކަޒީ ނިޒާމުގައި ކައުންސިލަކީ ރަށާއި އަތޮޅު އަދި ސިޓީ ލެވެލްގައި ކަންކަން ހިންގުން ބަލަހައްޓާ ސަރުކާރުގެ ފަރާތެކެވެ. މި ގޮތުން ކައުންސިލަރުންގެ މައިގަނޑު މަސައްކަތްކޮށްދޭނީ ކައުންސިލް ހިންގުމުގައި އެކަށައަޅަންޖެހޭ ސިޔާސަތުތަކާއި ގަވާއިދުތައް ހަދާ ތަންފީޒުކުރުން. ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުންވާ އަސާސީ ޚިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދިނުމާއި، ރަށްރަށުގެ ތަރައްޤީއަށް ބޭނުންވާ ނިންމުންތައް ނިންމުމާއި، ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލާއި މަސްލަހަތަށް ބަލައިގެން ބަސްއަހައިގެން ތިބޭ ބަދަލު ކައުންސިލަރުންނެވެ. ކައުންސިލަރުންނަކީ ސިޔާސަތުތަކަށް އެކުލެވޭ، ނިންމުންތައް ނިންމާ، ކައުންސިލްގެ އަމާޒަށް ވާސިލުވުމަށް މަސައްކަތްކޮށް ރާވާ އަދި ހިންގުމުގެ އެންމެ އިސްފަރާތެވެ. ކައުންސިލް ފުލްބޯޑެއްގެ ގޮތުގައި އިންތިޚާބުވެފައިވާ ކައުންސިލްގައި މަސައްކަތް ކުރަންޖެހޭނީ އެއް ޓީމެއްގައި އެމީހުން ނިސްބަތްވާ ޕާޓީ، އެއްވެސް ނުވަތަ ސިޔާސަތެއް ފާޅުކުރާ ގޮތަކަށެވެ.

ކައުންސިލްތަކުގެ ހިންގުމުގައި އިދާރީ މުވައްޒަފުންނާ ގުޅުން ބަދަހިކޮށް މުއާމަލާތްކުރުން ރަނގަޅުވާނޭ”!

ކައުންސިލް އެކުލެވިގެންވަނީ މުހިންމު ދެބާރެއްގެ މައްޗަށެވެ. އެއީ އިންތިޚާބީ މެމްބަރުންނާއި، ކައުންސިލްގެ މުވައްޒަފުން ހިމެނޭގޮތަށެވެ. އެހެން ކަމުން ކައުންސިލަރުންނާއި ކައުންސިލް އިދާރާގެ މުވައްޒަފުން ގުޅިގެން، ޚިދުމަތް ދޭގޮތުގައި މަސައްކަތް ކުރުމަކީ، ކައުންސިލްގެ ތަންފީޒީ ބާރު ޤާނޫނުގައި އަޅާފައިވަނީ ކައުންސިލް ހިންގުމަށް ކޮންމެހެން މުހިއްމު ކަމެކެވެ. ޖެންޑަރުކުވެރިންނަށް ކައުންސިލްގެ އިދާރީ މަސައްކަތްތަކަށް ބޮޑުވެރިކަން ހުރިހާ ގޮތުން އިސްކަންދެވެ. އެހެންކަމުން ޖެންޑަރުކުވެރިންނަށް މުވައްޒަފުންނާ ބެހޭ އެންމެހާ ކަންތައްތައް ހިންގާ ބެލެހެއްޓުމުގައި ކައުންސިލްގެ ރައީސް ދަރުން އިދާރާގެ މަސައްކަތްތައް ހިންގާ ބެލެހެއްޓުމަށް އިދާރީ މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން ޖެންޑަރުކުވެރިއާގެ މަޤާމަކީ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ކަނޑައަޅާ އެންމެ އިސްމުވައްޒަފެވެ.

މިގޮތަށް، ނަމަވެސް ޤާނޫނުގައި ކައުންސިލްގެ އިދާރީ މުވައްޒަފުންނާ މުއާމަލާތް ރަނގަޅަށް ކުރުމާއި ފަވައިދުން މުވައްޒަފުންނާއި ބައްދަލުކޮށް އަދި ބައްދަލުވުންތަކުގައި ބައިވެރިވެ، ދެފަރާތުން ނިންމަންޖެހޭ ކަންކަމާއި އެވެގޮތަކީ ކައުންސިލްގެ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރިއަރުވާލުމުގައި މުވައްޒަފުންނާއި މަޝްވަރާކޮށް ހިއްސާކުރުމަކީ މުހިންމުކަމެވެ. ކައުންސިލްގެ ދެންބަރުއްގެ ހައިސިއްޔަތުން، ކައުންސިލްގެ ރަޙްމާތްތަކައް ތަފާސް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ނިންމުންތަކާއި ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައެޅުމުގައި ޗީފްގެ މަޤާމުގައި މަސައްކަތް ކުރަމުން ކައުންސިލަރުން އަދާކުރަންޖެހޭ ވަރަށް މުހިންމު ދައުރުކަމެވެ.

މަސައްކަތްތައް މޮނިޓަރު ކުރުމަކީ ތަސައްވުރަށް ވާސިލުވުމަށް ކޮންމެހެން ބޭނުންކަމެއް!

ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާ ސިޔާސަތުތަކާއި، ޕްރޮގްރާމްތަކާއި އުސޫލުތަކާއި އެއްބަސްވުން، ޤަވާޢިދުތަކާ އެއްގޮތަށް ތަންފީޛުކުރާތޯ ބެލުމަކީ ކައުންސިލް މެންބަރުންގެ ޖިންމާއެކެވެ. އަދި ކައުންސިލުގެ މަސައްކަތްތަކާއި ހަރަކާތްތަކާ ބެހޭގޮތުން ޚަބަރުދީ ރައްޔިތުންނަށް މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދީ، ޖަވާބުދާރީވުމާ، ކައުންސިލްގެ މަސައްކަތްތައް ހިނގާ ގޮތް ބެލުމަކީ މުހިއްމު ކަމެކެވެ. މި ގޮތުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ހަމަތަކެއްގެ މަތިން މުވައްޒަފުން ފެންވަރު ބެހެއްޓުމަށް މަސައްކަތްތައް ހިނގާނުހިނގާ ގޮތް ބަލައި، މަސައްކަތަށް ދަތިވާ ކަންތައްތައް ދެނެގަނެ އެކަންތައްތައް ހައްލުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ދެނެގަނެ ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުންވާ ޚިދުމަތްތައް ރަނގަޅު ފެންވަރެއްގައި ފޯރުކޮށްދިނުމަށް މަސައްކަތްކުރަންޖެހެއެވެ.

މާލީ ކަންތައްތައް ޖިންމާވާ އެކަންކަމަށް ސަމާލުވުން ބަހައްޓަން ވާންވާނެ!

ކައުންސިލްގެ ބަޖެޓު ތަންފީޛުކުރުމުގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާއަކީ ކައުންސިލްގެ ރައީސެވެ. ކައުންސިލްގެ މާލީ ކަންކަން ކުރިއަށްގެންދަންވާނީ ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ޤަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ކަމަށްވާތީއާ، ކައުންސިލްގެ ހުރިހާ މުވައްޒަފުންނަށް ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ޤަވާއިދު ރަނގަޅަށް ދަސްކޮށްދިނުމަކީ ކައުންސިލްގެ ޒިންމާއެކެވެ. ކައުންސިލުން ތައްޔާރުކުރާ ކައުންސިލްގެ ބަޖެޓު، ހިނގާ އަހަރުގެ ޖޫން މަހުގެ 15 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން ފާސްކުރަންޖެހޭނެއެވެ. އަދި ބަޖެޓު ފާސްކުރުމަށްފަހު ކައުންސިލްގެ ބައްދަލުވުމުގައި އެންމެން އެއްވެސް މައްސަލައަކާ ދެބޭފުޅުން މަޝްވަރާއާއި ނުލައި ފާސްކުރާނެއެވެ.

މިގޮތުގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަންކަމުގެ އިތުރުންވެސް ކައުންސިލް ހިންގުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކަށް ފުރިހަމައަށް އަމަލުކުރުމަކީ ކަންކަން ފުރިހަމައަށް އަދާކޮށް ކަންކަމުގައި ޖެހިލުންވާން ބަލަހަން ވާންވާނެއެވެ.

ކައުންސިލްތަކަށް މާލީ ބާރުވެރިކަން ލިބުން

ޢަބްދުﷲ ވިސާމް

ފުރިހަމަ ލާމަރުކަޒީ ނިޒާމެއްގައި ލާމަރުކަޒުކުރެވޭ 3 ބާވަތެއް ސިޔާސީ ބާރު ލާމަރުކަޒުކުރުމާއި، އިދާރީ ބާރު ލާމަރުކަޒުކުރުމާއި އަދި މާލީ ބާރު ލާމަރުކަޒުކުރުމެވެ. މިބާރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތަކަށް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުން ކައުންސިލްތަކަށް ފުރިހަމައަށް ލާމަރުކަޒުކުރުމަށް އޮތް ކަމުގައިވިޔަސް، ހަޤީޤަތުގައި ކައުންސިލްތަކަށް މާލީގޮތުން ވަނީ ލާމަރުކަޒު ނުކުރެވިފައެވެ. އެހެންނަމަވެސް ޤާނޫނު ނަންބަރު 2010/7 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) އަށް ގެނެވުނު 8 ވަނަ އިސްލާހު ފާސްކުރުމާއި ކައުންސިލްތަކަށް މާލީގޮތުން ބާރުވެރިކަން ލިބިގެންދިޔަ އިސްލާހަކަށެވެ. މިގޮތުން ކައުންސިލްތަކަށް މީގެކުރިން ލިބިފައިނުވާ މާލީ ގިނަ ބާރުތަކެއް ކައުންސިލްތަކަށް ދޫކުރެވިގެންދިޔައެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި:

- ދައުލަތުގެ އާމްދަނީގެ 5% ކައުންސިލްތަކަށް ހިއްސާކުރުން.
- ކައުންސިލްތަކުގެ އިޚްތިޔާރުގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ ބިމާއި ފަޅާއި ފަޅުގެ ސަރަޙައްދުތަކުގެ ކުލީގެ ގޮތުގައި ދައުލަތަށް ލިބޭ އާމްދަނީގެ 40% (ސާޅީސް އިންސައްތަ) އަށްވާ ފައިސާ ކައުންސިލްތަކަށް ދިނުން.
- ކައުންސިލްތަކުން ނަގާ ކުއްޔާއި ފީގެ އާމްދަނީ ސީދާ ކައުންސިލްތަކަށް (100%) ދިނުން.
- ރަށެއް ނުވަތަ 5 މިލިއަނަށްވުރެ ކުޑަ ޕްރޮޖެކްޓެއް މަޝްވަރާއަށް ކައުންސިލްތަކުން ހިންގާ ބާވަތް ހަމަޖެހުން އަދި ސިޓީއެއް ނުވަތަ 15 މިލިއަނަށްވުރެ ކުޑަ ޕްރޮޖެކްޓެއް މަޝްވަރާއަށް ކައުންސިލްތަކުން ހިންގާ ބާވަތް ހަމަޖެހުން.
- އިޤްތިޞާދީ ހިންގާ ސަރަޙައްދުގައިވާ އުސޫލުގައި ފުރަތަމަ އަދި އުމްރާނީ ވަސީލަތްތަކާއި ނުއުފާ ހަރުމުދާ ކައުންސިލްތަކުގެ މިލްކުވެރިކަމަށް ބަދަލުވެގެންދިއުން.

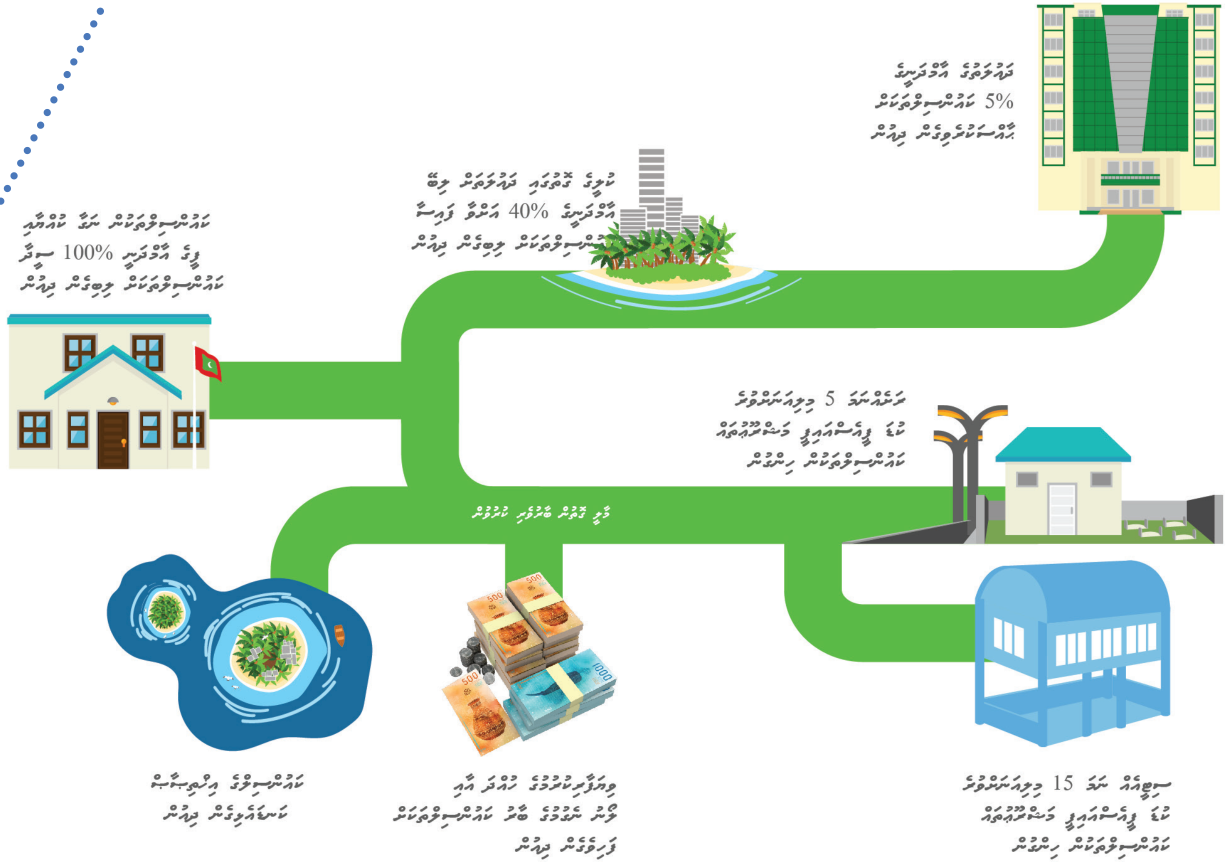

ލާމަރުކަޒީ ޤާނޫނަށް ގެނެވުނު ބަދަލު އިސްލާހާއި އެކު ކައުންސިލްތަކަށް މާލީގޮތުން ބާރުވެރިކަން ލިބިގެން ދިޔުމުން ކައުންސިލްތަކަށް ލިބޭ ބަޖެޓް އިތުރު ވެގެންދާނެއެވެ. ކައުންސިލްތަކުގެ ބަޖެޓަކީ ކައުންސިލްތަކުގެ އާމްދަނީ އާއި ދައުލަތުގެ އެހީ އާއި ބިޒްނަސް ފަންޑުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާވެގެންވާ އެއްޗަކަށްވެފައި، މިގޮތުގައި ދެންނެވުނު މާލީ ބާރުތަކާއި ކައުންސިލްތަކަށް ހާސިލުކުރުމުން ކައުންސިލްތަކަށް ލިބޭނެ ބަޖެޓް އިތުރުވާނެކަން ޔަޤީނެވެ. އެހެންކަމުން ހުރިހާ ކައުންސިލްތަކުންވެސް ޤާނޫނަށް މިއައި ބަދަލާއެކު އެކަމުގެ ފައިދާ އެންމެ ރަނގަޅުގޮތުގައި ހިފެންޖެހޭނެއެވެ.

ޤާނޫނުން ކައުންސިލްތަކުގެ މައްޗަށް މަތިކުރެވިފައިވާ ޒިންމާތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި އަދާކުރުން ރައްޔިތުންނަށް ޕްރޮޖެކްޓްތައް ފޯރުކޮށްދީ އެންގެހެއި ރަށްވެހިކަމުގެ ޚިދުމަތްތަކާއި ޕްރޮޖެކްޓުތަކާއި އަދި ކައުންސިލްތަކުން މާލީގޮތުން ދެމެހެއްޓުން ޚިދުމަތްތަކާއި އިތުރަށް ފުރިހަމަކުރުމަށް މި ބަޖެޓުގެ ބޮޑު ބައެއް ހޭދަކުރަންޖެހޭނެއެވެ. އަދި ރަށުގެ ރައްޔިތުންނަށް ދެމެހެއްޓެނިވި ޚިދުމަތްތަކުގެ ފެންވަރު ރަނގަޅުކޮށް، ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތުގައި ޚިދުމަތްތަކާއި ޕްރޮޖެކްޓުތައް ކައުންސިލްގެ އާމްދަނީ އިން ހަރަދުކޮށް ހަމަޖެއްސުމަށް މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ. ހަމައެހެންމެ ކައުންސިލަށް ލިބޭ އާމްދަނީއަށް ބެލުމަށްފަހު ފުދުންތެރިވާގޮތުގައި ހަރަދުކޮށް ހިފެހެއްޓުމާ އަޅައި ބަޖެޓަށް ވާސިލުވުމަށް މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ.

މީގެ އިތުރުން ކައުންސިލަރަކަށް ވިޔާ މާލީ ބޯޑުވެރިކަން ހުރިހާކަމެއް ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި
މަސައްކަތްކުރުވާ ބަޔަކުގައި ކައުންސިލިން ހިންގަން ކުރާ ޚިދުމަތްތަކާއި، ތަރުގެ
މަރުޙަލާގެ ޚިދުމަތާއި ފަރުޖާތުގެ ޚިދުމަތް ބެލުމަށް ހިނގާނަ އިސްކަންދޭ މަސްއޫލިއްޔަތު
ހިމެނެއެވެ. އަދި ތެރަޕިސްޓުން ދަރުސް ދޭނުން ކައުންސިލަރުން ކުރަންޖެހޭ
ކަންތައްތަކާއި، ހަރަކާތްތަކާއި ހަމައެކަނި ކުއްލިކުރަންތައް ހިމެނެއެވެ.
ހަމައެއާއެކު ބަޔަކީ ކުރިން ކުރާ މަސައްކަތްތެރިޔާ ޚިދުމަތްތަކާއި އެއްގޮތަށް
މަސައްކަތްކުރާ އެއްބަސްވުމުން، ބަޔަކު ބޭނުން އެކަމަށް ކަސްދު ކުރެވޭނެ
ކަނޑައެޅުމާއި މަސްލަހަތުގެ މަސައްކަތްކުރުވާ ފޯރުކޮށް ކަރު މަރުޙަލާގެ ޚިދުމަތް
އޮންނަންވާނެއެވެ. އަދި މަސައްކަތްކުރާ ބަޔަކީ ކަރު ނުވަތަ ސިފަގެ މަރުޙަލާގެ
ތަނުގެ ދަރަޖަތަށް ހަމަޖެހިފައި ބަޔަކަށް މުހިއްމުކަމެއްކަމެވެ.

ކައުންސިލަރަކަށް ވާން ބޭނުންވާ ޤާބިލިއްޔަތު ވިޔަސް އެކަމުގެ މުހިއްމު އެއްކަމަކީ
ހަރުދަނާ ދުވަހެއް ވީނާނަމަ ޢާއިލާގެ ޤައުމުތަކުގައި ހިފެހެއްޓުން، ކައުންސިލަރުން ފެށުކުރާ
ބަޔަކުގެ ޤައުމުގެ ހުރިހާ ހަރަކާތް ކުރުކަމެވެ. މިގޮތުން ފެށުކުރާ ބަޔަކުގެ ޤައުމިއްޔަތު
ހުރިހާ ހަރަކާތް ހަމަޖެހޭނެ އެ އަހަރުގެ ޤައުމުތަކުގައި ކުރާ މަސައްކަތްތަކާއި، ހާލަތާއި
ހުރުމަތްތަކާއި އަދި ގަޅުވާ މަރުކަޒުގެ ބިރުތަކުގައި ވެސް އެ އަހަރުއެއްގެ ޤައުމުގައި
އެ އަހަރުގެ ބަޔަކުން ވެސް ދަރުސް ހަދާ ކުރަންވާނެއެވެ.

ކައުންސިލަރަކު ފެށުކުރާ ބޭނުން ދަރުމަތީގެ އެހީގެ ގޮތުގައި އެކަން އަހަރުތަކާއި
އަޚްލާޤީ ބޭން ބަޔަކަށް ބިޔަކުން އެ ބަޔަކު ކަނޑައެޅިގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި
ދަލީލު ދަލީލު މަސްއޫލިއްޔަތު ފިޔަވައިގެން މަސައްކަތްކުރުމަށް ހިފެހެއްޓުމަށް މަސްއޫލިއްޔަތެވެ.
ސަރަޙައްދު ކައުންސިލަރުން ދަރުމަތީގެ އެހީގެ ގޮތުގައި ދައުލަތުގައި ކައުންސިލަރުން
މަސްއޫލިއްޔަތު ފުރިހަމަކޮށްދީ ހިފެހެއްޓުމަށް ގެންދެވޭނެ ފުރުސަތު ދަރުމަތީގެ މަސައްކަތްތަކަށް ވެސް
ތިން ބަޔަކުންނެވެ. މިގޮތުން މިނިސްޓްރީ އެއް ފިނިފެން ތިން މަސްއޫލިއްޔަތު
އެންމެހާ ގޮތަކާ ކައުންސިލަރުން ދެ ހިލާ އެހީ ކަންކުރާގޮތުގައި، ކައުންސިލަރުންގެ
ބަޔަކު މަސްއޫލިއްޔަތުގައި، ބަޔަކު މަސްލަހަތުގައި އަމަލު ކުރާނެގޮތުގެ އުސޫލުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުގައި ކައުންސިލަރުން ދެ ހިލާ އެހީގެ ވަރަށް ދޭހަ ދަރުމަތީގެ
ކުށްތަކާ އަދި ބަލައި، މަހުން މަހަށް ނުވަތަ ކުރަންޖެހިދާނެއެވެ.

ކައުންސިލްތަކަށް ދޭ ހިލޭ އެހީގެ ފައިސާ ދޫކުރާނީ ކައުންސިލްތަކުން ކޮންމެ މަހަކު ބޭންކް އެކައުންޓް ރިކޮންސައިލްކޮށްފައިވާ ހަރަދު ރިޕޯޓާއި ބޭންކް ރިކޮންސިލިއޭޝަން ސްޓޭޓްމަންޓް މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސަށް ހުށަހަޅުމުން ކަމަށްވީއިރު މި ރިޕޯޓްތައް ތައްޔާރުކުރުމަށް ކައުންސިލްތަކުން ދަތިތަކާ ކުރިމަތިލާ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އަދި ހަމަހަމަކުރުމުގެ ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ގަވާއިދާއި ޚިލާފަށް ކައުންސިލްތަކުން ބަޖެޓް ރިލީޒް ކުރުމަށް ފަހު ފައިސާ ޚަރަދުކުރާ ވަރަށް ގިނަ ހާލަތްތައް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ކައުންސިލްތަކަށް ފައިސާ ފޮނުވުމުގައި ލަސްވާ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ފައިސާ ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތުން 18 ވަނަ ޑިސެމްބަރު ގެ ކުރިން ކައުންސިލްތަކުގެ ބަޖެޓް ތަޢާރަފް ކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ބަޖެޓް ހުށަހަޅަންޖެހޭ ކަމަށް ކައުންސިލްތަކުން ފާހަގަކޮށްފައިވާއިރު މިއީ ބަޖެޓް ހަދަމުން އަންނަ ގޮތާއި ހިލާފު ކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ފައިސާ ފޮނުވުމުގައި ދަތިތަކާއި ކުރިމަތިލާ ކަމަށާއި، އިތުރު ހިސާބުތައް ހުށަހަޅަމުން އެބަ ގެންދަނީ ކަމަށް ބަޖެޓް ހުށަހަޅައިފައިވާ ފައިސާގެ ބަޖެޓްތަކުގެ އެއްބަސްވުން ނުލިބޭ ކަމަށާއި އަދި ކައުންސިލްތަކުގެ ދަތިތައް ހުށަހަޅާފައިވާ ފައިސާ އަދި ކައުންސިލްތަކުގެ އެއްބަސްވުމާއި ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭ ބަޖެޓް ހިމަނާފައިވެއެވެ.

ކައުންސިލްތަކަށް މާލީ ބާރުވެރިކަން ދިނުމުގެ ގޮތުން އިދާރީ ފަރާތްތައް ކައުންސިލްތަކުން ބަލަހައްޓާ ގޮތް ބަދަލުކުރުމަށް ކައުންސިލުގެ އިދާރީ ބާރުތަކުގެ ވެށި ހުޅުވާލުމަށާއި މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސާއި ކައުންސިލްތަކުގެ ބައިވެރިވުމުގެ ތެރެއިން ޕްރޮސެސް ހަމަޖެހި ރޫޅާލުމަށް ކައުންސިލްތަކަށް ވިސްނައިދިނުމަށް ކައުންސިލްގެ އިދާރީ އެކި ދާއިރާތަކުގެ ބަޖެޓް ހަދަމުން ކައުންސިލުތަކަށް، ހިސާބުތަކާއި ފައިސާގެ ބާރުތަކާއި ހުރިހާ ކަމަކަށް ކައުންސިލްތަކުން ބަޖެޓް ހެދުމުގެ ޕްރޮސެސް އަމިއްލައަށް ބަލަހައްޓާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ފުރުޞަތު ކައުންސިލްތަކަށް ފަހިކޮށްދިނުން މުހިންމު ކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އަދި ބޭނުންވާ ބަޖެޓް ކައުންސިލުން އަމިއްލައަށް ބެލުމުގެ ފުރުޞަތު ކައުންސިލަށް ލިބިގެން ދާނެ ކަމަށާއި، އަދި ކައުންސިލުން ހެދި ބަޖެޓް ވަގުތު ކައުންސިލްގެ އިދާރީ ބާރުތަކާއި ގުޅުވައިދޭ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން ކައުންސިލްތަކުން ބަޖެޓް ތައްޔާރުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ކައުންސިލުތަކަށް ދިނުމަށް ކައުންސިލްތަކުން ބަޖެޓް ތަރުތީބުކުރުމަށް ޖަވާބުދާރީވާން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

ކައުންސިލްތަކަށް މާލީ ބާރުވެރިކަން ލިބުމުން ދައުލަތުން ދޭ އެހީ އިތުރުވެގެން އަދި ކައުންސިލްގެ އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމުގެ ފުރުސަތު ލިބުމުގެ އިތުރުން ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ ކައުންސިލްތަކުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުގައި ހިއްސާ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ތެރެއިން 5 މިލިއަންރުފިޔާ ކުރިން ރަޝްރޫޢުތައް ހިންގުމަށް އިދާރީ ދާއިރާގެ އަތޮޅު ގޮތުގައި ތަރުތީބު ކައުންސިލްތަކާއި ސްޓާފުން ގޮތަށް ކައުންސިލްތަކަށް ފާސްކުރުމަށް ބާރުލިބޭނެ ގޮތް ހަމަޖެހިފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން މިފަދަ މަޝްރޫޢުތައް ހިންގުމުގައި ޕްރޮކިޔުމަންޓްގެ ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ގަވާއިދާއި ޤާނޫނާއި އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ކަމަށް ހަމަޖެހިފައިވެއެވެ. ހަމައެހެންމެ ކައުންސިލްތަކުން އެކުލަވާލާ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ މަޝްރޫޢުތަކާ ކައުންސިލްތަކުގެ ބަޖެޓް ތަރުތީބުގެ ޕްރޮސެސްގައި ހިމެނި ބަޖެޓް ތަރުތީބުގެ ޚަރަދު ދަށްކުރުމަށް ހުސްވެގެން ނުދާ މަޝްރޫޢުތަކަށް ވާނެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް އައިސްފައިވާ މައިގަނޑު ބަދަލުތައް

ޙުސައިން ވަޙީދު

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ބިލު ފާސް ކުރެވި ރައީސް ތަސްދީގު ކުރެއްވުމުން ތަޢާރުފު އެކި މަރުހަލާތަކުގައި ލާމަރުކަޒީ ނިޒާމު އިތުރަށް ފުރިހަމަ ކުރުމަށްޓަކައި އިސްލާހުތައް ވަނީ ގެނެވިފައެވެ. އެގޮތުން އެންމެ ފަހުން، 15 ޑިސެމްބަރ 2019 ގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް 8 ވަނަ އިސްލާހު ގެނެސްފައެވެ. މި އިސްލާހާއި ގުޅިގެން ގިނަ ބަދަލުތަކެއް ވަނީ އައިސްފައެވެ. އެގޮތުން ގެނެސްފައިވާ މައިގަނޑު ބަދަލުތަކަށް ބަލައިލާނަމެވެ.

ސިޔާސީގޮތުން އައި ބަދަލުތައް

މިއީ ސިޔާސީ ބާރުވެރިކަން ސިޔާސީގޮތުން ސަރުކާރުގެ އެހެން ފަރާތްތަކަށް ދިނުމެވެ. މިގޮތުން ލޯކަލް ގަވަރމަންޓުގައި ވެރިން ކަނޑައެޅުމުގައި ޑިމޮކްރެޓިކް ހަމަތަކުގެ މަތިން ވެރިން އިންތިޚާބުކުރުމަށް ބާރުދެވިފައެވެ. އެހެންކަމުން މިހާރު ޤާނޫނަށް ގެނެވިފައިވާ އިސްލާހުގައި ވާގޮތުގެ މަތިން އަތޮޅު ކައުންސިލްތަކުގައި ރަށު ކައުންސިލްތަކުގެ ބައިވެރިވުން އޮންނަ ގޮތަށް ވަނީ ހަމަޖައްސާފައެވެ. އަދި ރަށު އަދި ސިޓީ ކައުންސިލްގެ ރައީސުން / މޭޔަރުން އިންތިޚާބު ކުރާނީ އެރަށެއްގެ / ދާއިރާއެއްގެ ރައްޔިތުންގެ ވޯޓުގައި ދިމިޤްރާޠީ އުސޫލުތަކުގެ މަތިން ނަގާ ސިޔާސީ ފޯމިއުލާއަކުންނެވެ. ކައުންސިލްތަކުގެ އެތަކެއް ގޮނޑި ވެސް ވަނީ ބޮޑު ބަދަލެއް އައިސްފައެވެ. އެގޮތުން އާބާދީއަށް ބަލައި ރަށު ކައުންސިލު އެތަކެއް ގޮނޑި ކަނޑައަޅާފައިވާ ބޮޑު ބަދަލަކީ 3000 މީހުންނަށްވުރެ މަދު އާބާދީއެއް ހިމެނޭ ކައުންސިލް ރަށުގެ ރަށު ކައުންސިލަށް 5 މެމްބަރުން. އަދި 3000 މީހުންނަށްވުރެ ބޮޑު އާބާދީއެއް ހިމެނޭ ކައުންސިލް ރަށުގެ ރަށުކައުންސިލަށް 7 މެމްބަރުންނެވެ.

އިދާރީ ގޮތުން އައި ބަދަލުތައް

އިދާރީގޮތުން ލާމަރުކަޒީ ކައުންސިލުތަކަށް ޙަވާލުކުރެވިފައިވާ ޒިންމާ ފުރިހަމަކުރުމުގެ ގޮތުން، މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަން ބާރުތަކާ އިޚްތިޔާރާއި ބާރު ލާމަރުކަޒީ ކައުންސިލްތަކަށް އިދާރީގޮތުން ދިނުމެވެ. މިގޮތުން ޒިންމާ ފުރިހަމަކުރުމަށް، ފައިސާއާއި ވަސީލަތްތައް ބަޖެޓުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ދިވެއްޖެއެވެ. 2010/7 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި އިދާރީ ގޮތުން ލާމަރުކަޒީކުރުމަށް، މި ބާބަށް ގެނެވިފައިވާ 8 ވަނަ އިސްލާހުން ބަދަލުގެނެސްފައެވެ. ކައުންސިލްގެ އެންމެ އިސް އިދާރީ މުވައްޒަފެއްގެ ގޮތުގައި، ކައުންސިލްގެ ފަރާތުން ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމު މިހާރު އަޕޮއިންޓް ކުރާނެއެވެ. މިއީ ލާމަރުކަޒީ ނިޒާމު ފެށުނީއްސުރެ އައި އިދާރީ ގޮތުން ގެނެވުނު އިސްލާހުތަކުގެ ތެރެއިން

އެންމެ ބޮޑު ބަދަލެވެ. ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމަކީ މިހާރު އައްޔަން ކުރުމުގެ ބާރު ދީފައިވާ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނެވެ. މި މަޤާމުގެ އެންމެ ބޮޑު މަސްއޫލިއްޔަތަކީ ކައުންސިލް އިދާރާގެ އެންމެ އިސް މުވައްޒަފުގެ ހައިސިއްޔަތުން ކައުންސިލް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ އެންމެހައި އިންތިޒާމްތައް ހަމަޖެއްސުމާއި އިދާރާގެ މަސައްކަތްތައް ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމެވެ. އަދި ކައުންސިލްގެ މަސައްކަތާ ގުޅޭގޮތުން ކައުންސިލްގެ ރައީސް ނުވަތަ މޭޔަރަށް ރިޕޯޓް ކޮށް ޖަވާބުދާރީވުމެވެ. އަދި ކައުންސިލްގެ ވަޒީފާގެ އޮނިގަނޑު ހަމަޖައްސައި ސެކްޝަންތަކާއި ޔުނިޓްތަކުގެ ސިޔާސަތުތަކާއި މަސައްކަތްތަކުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅައި ތަންފީޒުކުރުމަކީ ކައުންސިލް އިދާރާގެ ޒިންމާއެކެވެ.

މާލީގޮތުން އަދި ބަދަލުތައް

މާލީގޮތުން ލާމަރުކަޒުކުރުން ނުވަތަ "ފިސްކަލް ޑީސެންޓްރަލައިޒޭޝަން" އަކީ އާމްދަނީ ހޯދުމާއި އަދި ހަރަދުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތާއި އަދި ބާރު ލާމަރުކަޒީ އިދާރާތަކަށް ދޫކުރުމެވެ. ޤާނޫނަށް ގެނެވުނު އިސްލާހުގައިވާ ގޮތުން ކައުންސިލްތަކުން ދޭ ޚިދުމަތްތަކަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ހޯދުމަށް ފީ ނުވަތަ ކުލި ކަނޑައަޅައި، އެ ފީ ނުވަތަ ކުލި ނެގުމުގެ ބާރު ކައުންސިލްތަކަށް ލިބިދެވެއެވެ. އެގޮތުން ނަގާ ފީ ނުވަތަ ކުލި ކަނޑައަޅާނީ އެ ކައުންސިލް ނިސްބަތްވާ ރަށް ނުވަތަ ސިޓީގެ ރައްޔިތުންނާ މަޝްވަރާ ކުރުމަށްފަހު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކާ ހިލާފު ނުވާގޮތުގެ މަތިންނެވެ. އެގޮތުން ކަރަންޓާއި ފެނާއި ނަރުދަމާ، މުވާސަލާތީ ޚިދުމަތް، ކުނި ނައްކާތެރި ގޮތެއްގައި ނައްތާލުމުގެ ނިޒާމާއި، ރަށުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމުގައި ކަނޑުގެ އުޅަނދުތަކުން ނަގާ އަގަކީ ފީ، ރަށުގައި ތަރައްޤީކޮށްފައިވާ ބަނދަރު ޖެޓީ ފަހަރު ތަންތަނުން ލިބޭ ކުލި އަދި މިނޫން އިތުރުން ފީސް ކައުންސިލުން ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތްތަކުން އެކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާ ފީއެއް ނުވަތަ ކުއްޔެއް ނެގުމުގެ އިޚްތިޔާރު އެކައުންސިލްތަކަށް ލިބިދެވެއެވެ. އަދި ސަރުކާރުން ކައުންސިލް ތަކަށް ދޭ ބަޖެޓްގައި ފައިސާ ހިމަނައި ، ބަޖެޓް ފާސްކުރުމުން، ފާސްވި ބަޖެޓާއި އެއްގޮތަށް ދައުލަތުގެ އަހަރެއްގެ އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި އަންދާޒާކުރާ މިންވަރުގެ މަދުވެގެން 5% (ފަސް އިންސައްތަ) އާއި އެއްވަރުގެ ޢަދަދެއްގެ ފައިސާ، އަދި ކައުންސިލްތަކުގެ އިދާރީ ސްޓާފުގެ ބާކީގައި ނުހިމެނޭ ވިލާއި ފަޅާއި ފަރުގެ ސަރަހައްދުތަކުގެ ކުލީގެ ގޮތުގައި ދައުލަތަށް ލިބޭ އާމްދަނީގެ 40% (ސާޅީސް އިންސައްތަ އަށް ވާ ފައިސާ) ކައުންސިލްތަކަށް ލިބިދެނެވެ. 5 މިލިއަނަށް ވުރެ ކުޑަ ޕީއެސްއައިޕީ މަޝްރޫޢުތަކެއް ކައުންސިލްތަކުން ހިންގާގޮތަށް ފާސްކުރަން އިސްލާހުވަނީ ގެނެވިފައެވެ. ތަރުގެ އިޤްތިސާދީ ހިސާ ސަރަހައްދުގައިވާ އެންމެހައި ފުރުސަތު އަދި އުމްރާނީ ވަސީލަތްތަކާއި ނުފޫޒާ ހަރުދަނާ ކައުންސިލްތަކުގެ މިލްކުވެރިކަމާ ބަދަލުވެގެންދާ ގޮތަށް ވެސް އިސްލާހުވަނީ ގެނެވިފައެވެ. އެހެންކަމުން މާލީގޮތުން ކައުންސިލްތަކަށް މިވަނީ ވަރަށް ބޮޑު ބާރުވެރިކަމެއް ލިބިފައެވެ.

ރަށު ކައުންސިލް

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައިވާ އިދާރީ ދާއިރާތަކުގެ ތެރެއިންގެ ރަށު ކައުންސިލު އުފެދިގެންވަނީ އެ ރަށަކުން އިންތިޚާބުކުރާ މެމްބަރުންގެ މައްޗަށެވެ. 3000 (ތިންހާސް) މީހުންނަށްވުރެ ކުޑަ އާބާދީއެއް ހިމެނޭ ކޮންމެ ރަށެއްގެ ރަށު ކައުންސިލަށް އިންތިޚާބުކުރާނީ 5 މެމްބަރުންނެވެ. 3000 (ތިންހާސް) އަށް ވުރެ ބޮޑު އާބާދީއެއް ހިމެނޭ ކޮންމެ ރަށެއްގެ ރަށު ކައުންސިލަށް އިންތިޚާބުކުރާނީ 7 (ހަތް) މެމްބަރުންނެވެ. ރަށު ކައުންސިލްގެ ރައީސް އިންތިޚާބުކުރާނީ ކައުންސިލް ނިސްބަތްވާ ސަރަޙައްދުގެ ރައްޔިތުންގެ މެދުގައި ދިމިޤްރާޠީ އުސޫލުތަކުގެ މަތިން ނަގާ ސިއްރު ވޯޓަކުންނެވެ. ރަށު ކައުންސިލްގެ ނައިބު ރައީސް އިންތިޚާބުކުރާނީ ކައުންސިލްގެ މެމްބަރުންގެ ތެރެއިން އެ ކައުންސިލްގައި ހިމެނޭ މެމްބަރުންގެ މެދުގައި ނަގާ ސިއްރު ވޯޓަކުންނެވެ. ރަށު ކައުންސިލްގެ މުއްދަތަކީ އެ ކައުންސިލް އިންތިޚާބުވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން މީލާދީ 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހެވެ. ރަށު ކައުންސިލްގެ އުމުރު ހަމަވުމުގެ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ކުރިން އައު ކައުންސިލެއް އިންތިޚާބު ކުރަންވާނެއެވެ.

އަތޮޅު ކައުންސިލް

އަތޮޅު ކައުންސިލް އުފެދިގެންވަނީ އެކައުންސިލް ނިސްބަތްވާ ސަރަޙައްދުގެ ރައްޔިތުންގެ މެދުގައި ނަގާ ސިއްރު ވޯޓަކުން އިންތިޚާބުކުރާ އަތޮޅު ކައުންސިލްގެ ރައީސް، އެ އިދާރީ ދާއިރާއެއްގައި ހިމެނޭ ކޮންމެ ރަށެއްގެ ރަށު ކައުންސިލްގެ ރައީސް އަދި އެ އިދާރީ ދާއިރާއެއްގައި ސިޓީއެއް ހިމެނޭ ނަމަ އެ ސިޓީއެއްގެ މޭޔަރުގެ މައްޗަށެވެ. އަތޮޅު ކައުންސިލް ވެސް އުފެދިގެންވަނީ އިންތިޚާބުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 5 އަހަރު ދުވަހަށެވެ. އަތޮޅު ކައުންސިލްގެ ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓަނީ އަތޮޅު ކައުންސިލްގެ ރައީސެވެ. ރައީސް ނެތް ހާލަތުގައި ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓަނީ އަތޮޅު ކައުންސިލްގެ ނައިބު ރައީސެވެ. އަތޮޅު ކައުންސިލްގެ ނައިބު ރައީސް އިންތިޚާބުކުރާނީ އަތޮޅު ކައުންސިލްގެ ރައީސް ފިޔަވައި ދެން ތިބި މެމްބަރުންގެ ތެރެއިން އެ ކައުންސިލްގެ މެމްބަރުންގެ މެދުގައި ނަގާ ސިއްރު ވޯޓަކުންނެވެ.

ސިޓީ ކައުންސިލް

10،000 (ދިހަ ހާސް) މީހުންނާއި 30،000 (ތިރީސްހާސް) މީހުންނާއި ދެމެދުގެ އާބާދީއެއްގައި ކައުންސިލް މާލަމުގެ އިދުރުން ޤާނޫނުގައި އިންތިޚާބުކުރުން ލާޒިމުކުރާ އަންހެން މެމްބަރުން ހިމެނޭ ގޮތަށް 7 (ހަތް) ކައުންސިލަރުން އިންތިޚާބު ކުރަންޖެހެއެވެ. 30،000 (ތިރީސްހާސް) މީހުންނާއި 60،000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) މީހުންނާއި ދެމެދުގެ އާބާދީއެއް ނަމަ ކައުންސިލްގެ މާލަމުގައި ޤާނޫނުގައި އިންތިޚާބުކުރުން ލާޒިމުކުރާ އަންހެން މެމްބަރުން ހިމެނޭ ގޮތަށް 23 ގޮނޑި އިންތިޚާބުކުރަންޖެހެއެވެ. އަދި ސިޓީގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އާބާދީ ޖުމްލަ 60،000 (ފަސްދޮޅަސްހާސް) މީހުންނަށް ވުރެ އިތުރު އަދަދަކަށްވާނަމަ، ކައުންސިލްގެ މާލަމުގައި ޤާނޫނުގައި އިންތިޚާބުކުރުން ލާޒިމުކުރާ އަންހެން މެމްބަރުން ހިމެނޭ ގޮތަށް 13 (ތޭރަ) ގޮނޑި އިންތިޚާބު ކުރަން ޖެހެއެވެ. ސިޓީ ކައުންސިލްގެ މޭޔަރު އިންތިޚާބުކުރާނީ ކައުންސިލް ނިސްބަތްވާ ސަރަޙައްދުގެ ރައްޔިތުންގެ މެދުގައި ނަގާ ސިއްރު ވޯޓަކުންނެވެ. ސިޓީ ކައުންސިލްގެ ޑެޕިއުޓީ މޭޔަރު އިންތިޚާބުކުރާނީ ކައުންސިލްގެ މެމްބަރުންގެ ތެރެއިން އެކައުންސިލްގައި ހިމެނޭ މެމްބަރުންގެ މެދުގައި ނަގާ ސިއްރު ވޯޓަކުންނެވެ .

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ތާވަލުތަކީ އުސޫލުން ހިނގުމުގެ ޤާނޫނުނަން ގެނައި އިސްލާހުގައި އިދާރީ ދާއިރާއެއްގައި ހިމެނޭ ކޮންމެ ސިޓީ ކައުންސިލަކާއި ރަށު ކައުންސިލްތަކުގެ އިންތިޚާބު، ކަނޑައަޅުއްވާނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ. ރަށަކާ ގުޅޭގޮތުންނަމަ، އެ ރަށެއްގެ ކައުންސިލްގެ އިންތިޚާބަކީ އެ ރަށާއި އެ ރަށުގެ އުރަވަކުން ފުރިގެން 700 (ހަތްސަތޭކަ) މީހަކު. އިންތިޚާބު ހިނގާ ސަރަހައްދު ކަނޑައަޅާ ރަށުގެ ފަޅުތެރޭގައި އެހެން ރަށެއް ނުވަތަ ރަށްތަކެއް އެކުލަވާ، އިންތިޚާބު ކަނޑައަޅާ ރަށާއި އެކުވެ ކައިރިރަށް އެކީ ރަށާ ދުރުދުރުގައި ހުރި ދުރުމިންބަލައި، އެ ދުރުމިންގެ ދުރުބައިގެ އެއްބަރާބަރު ދުރުމިން ފާހަގަކޮށް، އިންތިޚާބު ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި މިފަދަ ދިރިއުޅޭ ދެ ރަށުގެ ދުރުދުރުގައި ހިމެނޭ ސަރަހައްދު 1400 (ސާދަސަތޭކަ) މީހަކަށްވުރެ ކުޑަނަމަ، އެ ދެ ރަށުގެ އިންތިޚާބު ކަނޑައަޅާނީ ދެ ރަށުގެ ދުރުދުރުންނެވެ. އަދި އިންތިޚާބު ކަނޑައެޅުމުގައި 700 (ހަތްސަތޭކަ) މީހަކަށްވުރެ ކައިރިގައި ރިޢާޔަތް ނުވަތަ އިސްތިސްނާއީގޮތު ރަށެއް ޚާއްޞަ، އެ ރަށުގެ އިންތިޚާބު ކަނޑައަޅާނީ އެ ރިޢާޔަތް ނުވަތަ އިސްތިސްނާއީގޮތު ރަށެއް ހިމެނޭ ބައި އުނިކުރުމަށްފަހުއެވެ. އެއް ފަސްއަހަރުގެ ފަސްއަހަރުމަށް ނުވަތަ ރަށްތަކެއް އެކުލަވާ، ރަށު ކައުންސިލްގެ އިންތިޚާބުގެ ގޮތުގައި ހިމެނޭ އެ ފަސްއަހަރުގެ އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ރަށު ކައުންސިލްގެ އިންތިޚާބުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭނަމައެވެ. އަދި ވަކި ފަސްއެއްގައި އެންމެ ފަސްރަށް ނުވަތަ ފަސްރަށުގެ ބައެއް ނަމަވެސް ރަށު ކައުންސިލްގެ އިންތިޚާބުގައި ހިމެނޭނަމަ، އެ ކައުންސިލްގެ އިންތިޚާބުގައި އެ ފަސްރަށް ހިމެނޭނެއެވެ. ފަސްރަށުގެ ބައެއް، މިހެން ދިރިއުޅޭ ދެ ކައުންސިލްއެއްގެ އިންތިޚާބުއަށް ވަންނަނަމަ، ފަސްރަށު އިންތިޚާބު ވަކިން ކަނޑައަޅާނެއެވެ.

ސިޓީ ކައުންސިލްގެ އިންތިޚާބުވެސް ކަނޑައަޅާނީ މިގޮތައް ބާރާންކޮށްފައިވާ ރަށު ކައުންސިލްގެ އިންތިޚާބު ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެންނެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ސިޓީ ކައުންސިލަކީ ގިނަ ރަށްތަކެއް ހިމެނިގެން އެކުލަވާލާފައިވާ ސިޓީއެއްނަމަ، އެ ސިޓީއެއްގެ އިންތިޚާބު ކަނޑައަޅާނީ އެ ސިޓީއެއްގައި ހިމެނޭ ރަށްތަކުގެ އިންތިޚާބު ކަނޑައެޅުމަށްފަހު، އެ ރަށްތަކުގެ އިންތިޚާބުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ސަރަހައްދު އެއްކޮށްލުމުން އުފެދޭ ސަރަހައްދުކަމުގައެވެ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަނޑައަޅާ ރަށު އަދި ސިޓީގެ އިންތިޚާބުގެ ބަދަލު ގެންނަންޖެހިއްޖެ ހާލަތްތަކުގައި އެކަން ކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

މާލީޒޮން އަދި ބަދަލުތައް

- އިންތިޚާބުގައި ހިމެނޭ ފަސްރަށްތަކުގައި ރިޢާޔަތް ނުވަތަ އިސްތިސްނާއީގޮތު ރަށެއް ހަދާނަމަ، އެ ފަސްރަށުގެ ނުވަތަ އެ އިސްތިސްނާއީގޮތު ރަށު އެ ރަށެއްގެ ނުވަތަ ސިޓީ ކައުންސިލު އިންތިޚާބުން ވަކިކުރުން؛
- ރަށު ނުވަތަ ސިޓީ ކައުންސިލްގެ އިންތިޚާބު ކަނޑައެޅުމުގެ ފަރާތުން އެ އިންތިޚާބުގެ ބޮޑުން ރަށުގެ ބިން ފަރުން ބޭރުކުރެވިފައިވާ އިންތިޚާބު އަށް ބަދަލު ނުގެނައުން؛ އަދި
- އިންތިޚާބު ކަނޑައެޅުމުގައި، ރަށް ގިނަކޮށް ކަންކަން ކުރިމަތިވެފައިވާނަމަ އިންތިޚާބު އަކަށް ބަދަލު ނުގެނައުން.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަށްރަށާއި ސިޓީތައް ހިނގަނީ އަންހެނުންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމި، އަންހެނުންގެ ބައިވެރިވުމާ އެކުގައިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި، ކައުންސިލްތަކުގައި އަންހެނުންގެ ދައުރު ކަނޑައެޅިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން ކައުންސިލްތަކަށް އިންތިޚާބުކުރެވޭ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން 33% ޚާއްޞަކުރަންވާނީ އަންހެނުންނަށެވެ. ކޮންމެ ރަށެއްގެ އަދި ސިޓީއެއްގެ ކައުންސިލާ އެކުގައި، އެ ރަށެއްގެ ނުވަތަ އެ ސިޓީއެއްގެ އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީއެއް އޮންނަންވާނެއެވެ. އަދި އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީއަށް މެންބަރުން އިންތިޚާބުކުރުމަށްޓަކައި ބާއްވާ އިންތިޚާބުގައި ވޯޓުލުމުގެ ޙައްޤު، އެ ރަށެއް ނުވަތަ އެ ސިޓީއެއްގައި ދިރިއުޅޭ ވޯޓުލުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާ ހުރިހާ އަންހެނުންނާއި ފިރިހެނުންނަށްވެސް ލިބިގެންވެއެވެ.

އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީ އެކުލެވިގެންވާނީ، ރަށެއްގައިނަމަ 5 (ފަހެއް) މެންބަރުންނެވެ. ސިޓީއެއްގައިނަމަ، ސިޓީގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ އާބާދީގެ އަދަދަކީ، 10,000 (ދިހަހާސް) މީހުންނާއި 30,000 (ތިރީސްހާސް) މީހުންނާ ދެމެދުގެ އަދަދެއްނަމަ 6 (ހައެއް) މެންބަރުންނެވެ. ސިޓީގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ އާބާދީގެ އަދަދަކީ، 30,000 (ތިރީސްހާސް) މީހުންނާއި 60,000 (ފަސްދޮޅަސްހާސް) މީހުންނާ ދެމެދުގެ އަދަދެއްނަމަ 10 (ދިހައެއް) މެންބަރުންނެވެ. އަދި ސިޓީގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ އާބާދީގެ އަދަދަކީ، 60,000 (ފަސްދޮޅަސްހާސް) މީހުންނަށްވުރެ އިތުރު އަދަދެއްނަމަ 18 (އަށާރަ) މެންބަރުންނެވެ.

ރަށެއްގެ ނުވަތަ ސިޓީއެއްގެ އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ އިންތިޚާބާއި، ލޯކަލް ކައުންސިލް އިންތިޚާބުގެ އެންމެހައި ކަންކަން ކުރާނީ އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުންނެވެ. އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް

މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީގެ ރައީސާއި ނައިބުރައީސް ހޮވާނީ އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން، އެ މެންބަރުންގެ މެދުގައި ނެގޭ ސިއްރު ވޯޓަކުންނެވެ. އަދި ކައުންސިލްތަކުން އެ ކޮމިޓީތަކަށް އެއްބާރުލުންދީ، އެ ކޮމިޓީތަކާ އެކުގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ އިންތިޒާމް ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ. މި ޤާނޫނުން އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި، މުޅި މުޖުތަމަޢުގައި ދަރަޖަހަމަކަން ޖިންސާވުމުގެ ބާރު އެ ކޮމިޓީތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންނަށް، ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރސްއިން އެކަށީގެންވާ އުޞޫލެއް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކައުންސިލްތަކުން ހޯދާ އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ފައިސާ، ކައުންސިލްތަކަށް ބަޖެޓުކުރާ ހިސާބަށް ޖަމާވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ފައިސާގެ ޖުމްލަ އަދަދުގެ މަދުވެގެން 5% (ފަހެއް އިންސައްތަ) އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި އެ ކޮމިޓީއާ ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.

ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތަކާއި ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ ހިންގާނީ، 9 (ނުވައެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަށް އެކުލެވޭ ބޯޑަކުންނެވެ

1 ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށްޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަންކުރާ މެމްބަރު
2 ޖެންޑަރ އިކުއަލިޓީގެ ދާއިރާއިން ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ އަންހެން މެންބަރެއް
3 ގަވަރނަންސް ނުވަތަ ޕަބްލިކް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަންގެ ދާއިރާއިން ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ މެންބަރެއް
4 މަދަނީ ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ މެންބަރެއް
5 ސިޓީ ކައުންސިލަރުންގެ ތެރެއިން އެބޭފުޅުން އިންތިޚާބުކުރާ 1 (އެކެއް) މެންބަރު
6 އަތޮޅު ކައުންސިލުގެ ރައީސުންގެ ތެރެއިން އެބޭފުޅުން އިންތިޚާބުކުރާ 1 (އެކެއް) މެންބަރު
7 ރަށު ކައުންސިލަރުންގެ ތެރެއިން އެބޭފުޅުން އިންތިޚާބުކުރާ 1 (އެކެއް) މެންބަރު
8 މާލީ ކަންކަމާ ގުޅޭ ވުޒާރާގެ ވަޒީރު ކަނޑައަޅާ އެ ވުޒާރާގެ މުވައްޒަފެއް
9 ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަނޑައަޅާ އޮތޯރިޓީގެ ޗީފް އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ

ކައުންސިލަރުން ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑަށް އިންތިޚާބުކުރުމަށް ބާއްވާ ފުރަތަމަ އިންތިޚާބު ބާއްވާނީ، އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކުން، އެ ކޮމިޝަނުންނެވެ. މިގޮތުން ބާއްވާ ފުރަތަމަ އިންތިޚާބު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިންތިޚާބު ކުރެވޭ ކައުންސިލްގެ މެންބަރުން ހުވާ ކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ބާއްވަންވާނެއެވެ. ކައުންސިލަރުން ހޮވުމަށް ފުރަތަމަ ބާއްވާ އިންތިޚާބުގެ ފަހުން ބާއްވާ އިންތިޚާބުތައް ބާއްވާނީ ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ އިޖުރާއާތާއި އިންތިޚާބުގެ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ފަރާތުންނެވެ. ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑަށް އިންތިޚާބުކުރާ ކައުންސިލަރުންގެ މެންބަރުކަމުގެ މުއްދަތަކީ އެ މީހަކު އިންތިޚާބުކުރެވޭ ދުވަހުން ފެށިގެން އެ މީހެއްގެ ކައުންސިލް މެންބަރުކަމުގެ ދައުރު ހަމަވާ ދުވަހާ ހަމައަށެވެ. ޗީފް އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރުގެ މަޤާމުގެ ދައުރަކީ 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހެވެ. ޗީފް އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރުގެ މަޤާމުގައި މީހަކަށް އެންމެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ހުރެވޭނީ 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހުގެ 2 (ދެ) ދައުރަށެވެ.

ޤައުމީ އިދާރާތަކާއި ކައުންސިލްތަކާއި ދެމެދު އޮންނަ ގުޅުން

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން، ޤައުމީ އިދާރާތަކުން ދޭ ހިދުމަތް ކޮންމެ އިދާރީ ދާއިރާއަކުން ވިޔަސް އިންތިޒާމު ޤައުމީ އިދާރާތަކުން ހަމަޖެއްސަންވާނެއެވެ. ޤައުމީ އިދާރާތަކުން، އިދާރީ ދާއިރާތަކުގައި އަދާކުރަންޖެހޭ ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާނެ އެއްބާރުލުމާއި އެހީތެރިކަން އަތޮޅު ކައުންސިލްތަކުންނާއި ސިޓީ ކައުންސިލްތަކުންނާއި ރަށު ކައުންސިލްތަކުން ދޭންވާނެއެވެ. ޤައުމީ އިދާރާތަކުން ދޭ ހިދުމަތްތަކަށް އިދާރީ ދާއިރާތަކުގައި ވިޔަސް އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުމަށް ޤައުމީ އިދާރާގެ އޮފީހެއް އިދާރީ ދާއިރާގައި ޤާއިމުކޮށްގެން ހިދުމަތް ދެވިދާނެއެވެ. އަދި އަތޮޅު ކައުންސިލްގެ އިމާރާތުގައި ޤައުމީ އިދާރާގެ މުވައްޒަފުން މަސައްކަތްކުރާނެ ހިދުމަތް އިންތިޒާމް ހަމަޖެއްސިދާނެއެވެ. އަދި މީގެ އިތުރުންވެސް، ސިޓީ ކައުންސިލް ނުވަތަ ރަށު ކައުންސިލް ނުވަތަ އަތޮޅު ކައުންސިލް ބައިވެރިކޮށް ޤައުމީ އިދާރާގެ ހިދުމަތް އިދާރީ ދާއިރާއިން ނުވަތަ ސިޓީއިން ނުވަތަ ރަށުން [illegible] ހަމަޖެއްސިދާނެއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދެވަނަ އިސްލާހުގެ ދަށުން ޤައުމީ އިދާރާއަކުން އަތޮޅު ކައުންސިލް ނުވަތަ ސިޓީ ކައުންސިލް ނުވަތަ ރަށު ކައުންސިލް ބައިވެރިކޮށް ހިންގުމަށް ކަމާގުޅޭ ޤަވާޢިދުތަކާ ވެސް އެއްބަސްވުމަކުން ބައިވެރިކޮށްގެން. ޤައުމީ އިދާރާއަކުން އެއްވެސް ކައުންސިލެއް ބައިވެރިކޮށް އެ އިދާރާއަކުން ހިދުމަތްތަކަށް ހިންގުމަށް، އަތޮޅު ކައުންސިލެއް ނުވަތަ ސިޓީ ކައުންސިލެއް ނުވަތަ ރަށު ކައުންސިލެއް ބައިވެރިކޮށް ހިދުމަތްތަކުން ނިންމައިފިނަމަ، އެ ހިދުމަތުގެ އެ ކައުންސިލަކުން ހިދުމަތްދިނުމުގައި ބޭނުންވާ ޚަރަދު، އެ އިދާރާއަކުން ކައުންސިލްތަކަށް ދޭންވާނެއެވެ. އަދި ސަރުކާރުގެ ކަމާގުޅޭ އިދާރާއަކުން [illegible] ރަށެއްގައި ނުވަތަ ސިޓީއެއްގައި މަސައްކަތްކުރުމަށް [illegible] ޖާގަ ދޫކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ ޖާގަ ދޫކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކަން އެ ރަށެއްގެ ނުވަތަ ސިޓީއެއްގެ ކައުންސިލަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.

ކައުންސިލްތަކުން އެކުލަވާލާ މުނިސިޕަލް ގަވާއިދުތަކާއި ތަންފީޛުކުރުމުގައި، އެ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތަކުން އެ ގަވާއިދުތަކަށް އަމަލުކުރުވަން އިލްތިމާސްކުރާ ހާލަތުގައި ކައުންސިލްތަކަށް ފުލުހުންގެ އެހީތެރިކަން ލިބިދޭނެއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކައުންސިލްތަކަށް ސަރުކާރުން ދޭ ކަނޑައަޅާފައިވާ

އެހީގެ އިތުރުން ކަރިސާއެއް ނުވަތަ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ހާލަތެއް ނުވަތަ ތަދުމަގުޖެހޭކަމެއް ނުވަތަ ބަލިމަޑުކަމެއް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން މާލީ، ފަންނީ ނުވަތަ އެހެނިހެން އެހީ ކައުންސިލްތަކަށް ފޯރުކޮށްދެވޭނެއެވެ.

އަދި ކައުންސިލުން ނުވަތަ ދެއްކި އިދާރާއަކުން ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ނުވަތަ ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުންޏަކުން ނުވަތަ މަދަނީ ޖަމްޢިއްޔާއަކުން ނުވަތަ އެންޖީއޯއެއް ފަރާތަކުން އިދާރީ ދާއިރާއެއްގައި އެއްވެސް ޚިދުމަތެއް ހިންގުމުގެ ކުރިން އެ ރަށެއް ނުވަތަ ސިޓީއެއް ނިސްބަތްވާ ކައުންސިލާ މަޝްވަރާކުރަންވާނެއެވެ. ޚިދުމަތެއް ހިންގުމުގެ ކުރިން އެކަމުގެ ސަބަބުން ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު ފޯރާނެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓެއް ހަދައި އަދި ތިމާވެށްޓަށް ކޮންފަދަ ނުރައްކާ އަސަރު ކުރެވޭކަމުގައި އަދި ގަސްތޮޅުންނަށް ފުރައްސާރަވާ ގޮތްތައް މައުލޫމާތުވެސް ކައުންސިލްތަކާއި ހިއްސާކުރަންވާނެއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތަކާއި ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް ގެނައުނު އިސްލާހާގެ ދަށުން ފެއްދި އިދާރާތަކުން ރަށެއްގައި ނުވަތަ އަތޮޅެއްގައި ހިންގަމުން ކަނޑައެޅޭ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ މަޝްރޫޢުގެ ތެރެއިން، އެ މަޝްރޫޢުއްގެ އަގު 5 މިލިއަން ރުފިޔާއަށްވުރެ ދަށްވާ މަޝްރޫޢުތައް ހިންގަންވާނީ، އެ ރަށެއްގެ ނުވަތަ އަތޮޅެއްގެ ކައުންސިލް މެދުވެރިކޮށް ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިންނެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ފެއްދި އިދާރާތަކުން ކަނޑައަޅާ 5 މިލިއަން ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑު ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ މަޝްރޫޢުތައް އެ ފެއްދި އިދާރާއަކުން ކަނޑައަޅާ އުސޫލެއްގެ ދަށުން ހިންގުމަށް، ކައުންސިލަށާ ހަވާލުކުރެވިދާނެއެވެ. ފެއްދި އިދާރާތަކުން ސިޓީއެއްގައި ހިންގަމަށް ކަނޑައަޅާ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ތެރެއިން އަގުގެ ގޮތުން 15 (ފަނަރަ) މިލިއަން ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑު ނޫން މަޝްރޫޢުތައް ހިންގަންވާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތަކާއި ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބުނެފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ސިޓީއެއްގެ ކައުންސިލާ ހަވާލުކޮށްގެންނެވެ.

އާންމު ހިދުމަތްތައް

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް ގެނެވުނު 8 ވަނަ އިޞްލާޙުގެ ދަށުން ކޮންމެ ރަށެއް ނުވަތަ ސިޓީއެއްގައިވެސް އާންމު ހިދުމަތްތައް ކަމަށްވާ، ކަރަންޓާއި، ފެނާއި އަދި ފާޚާނާއާއި ނަރުދަމާގެ ހިދުމަތް އެ ރަށެއް ނުވަތަ ސިޓީގެ ރައްޔިތުންނަށް، ކައުންސިލުން ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ. އަދި މި ހިދުމަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހިދުމަތެއް ރަށެއްގައި ނުވަތަ ސިޓީއެއްގައި ފޯރުކޮށްދޭނީ، މިނިވަން ފަރާތަކުން ކަމުގައިވާ ހާލަތުގައި، އެ މިނިވަން ފަރާތަކާއި ކައުންސިލާ ދެމެދު އެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމާ ގުޅޭގޮތުން ލިޔުމުން ވެވޭ އެއްބަސްވުމެއް ހަދަންވާނެއެވެ. މިނިވަން ފަރާތަކުން ދުރުވެރިކޮށް ކައުންސިލްތަކުގައި ފޯރުކޮށްދެމުންގެންދާ އާންމު ހިދުމަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން އެފަރާތާއި ކައުންސިލާ ދެމެދު، އެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމާ ގުޅޭގޮތުންނާއި އެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި އެއްބަސްވުން ދެފަރާތް ގޮތެއްގައި ބަޔާންކޮށް، މި ޤާނޫނު އަމަލުކުރަން ފަށާ 1 (އެކެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ. އެ ގޮތުން އަސްލަކަށް ކައުންސިލަކުން ނުވާ، އާންމުވެގެންވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަށް، އެކަނިކަން އެކަށީގެންވާ ބަދަލެއް ދިރިއުޅުމަށް ގެނެސްދެވޭނެއެވެ. އެގޮތުން ރަށެއްގައި ނުވަތަ ސިޓީއެއްގައި އާންމު ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދެމުންގެންދާ ފަރާތްތަކަށް އިންތިޒާމުތައް ފެނި، ކާމިޔާބު ސަރަހައްދު އާންމުކޮށް އެއްގޮތަކަށް ހަމަހަމަކަން، އެ ރަށެއް ނުވަތަ ސިޓީއެއްގެ ތަރައްޤީ ކުރިއަށް އެއްކޮށް ދެމެހެއްޓެނި ގޮތެއްގައި ގެންދެވޭނެއެވެ.

ކައުންސިލްތަކުގެ ދައުރާގެ ރައްޔިތުންގެ އަސާސީ ބޭނުންތައް ފުއްދުމަށްޓަކައި، ކައުންސިލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ދައުރާގެ ތެރޭގައި ވިޔަފާރިކުރުމަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް ގެނައި 8 ވަނަ އިޞްލާޙުގައި ބާރުލާދޭ ގޮތުގެމަތިން "ލޯކަލް އެންޓަޕްރައިޒް ކުންފުނި" އުފެއްދުމަށް ހުއްދަދީފައެވެ. މި ކުންފުނީގެ މަސައްކަތް ހިނގާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 95 ވަނަ މާއްދާގައި ބާރުލާދޭ ކުންފުނިތަކަށް ހިނގާ އުސޫލުންނެވެ.

އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަށުގެ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭންގައިވާ މަޤްޞަދުތައް ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި އަމިއްލަ ފަރާތްތަކާއި ކައުންސިލްގެ ހިއްސާ 20 (ވިހި) އިންސައްތައަށްވުރެ އިތުރުނުވާގޮތަށް ވިޔަފާރިއެއްގައި ބައިވެރިވެ، ކުންފުންޏެއް އުފެއްދިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ކައުންސިލަކުން ރަށުގެ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭންގައިވާ މަޤްޞަދު ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި ދެން އެއްވެސް ފަރާތަކާއި ވިޔަފާރިއެއްގައި ބައިވެރިވެ، އެއްވެސް ވިޔަފާރިއެއް ކޮށްގެންނުވާނެއެވެ. މި ޤާނޫނަށް އިޞްލާހުކުރުމަށް ފަރާތުން ކައުންސިލްތަކުން އަމިއްލަ ނަމުގައި ވިޔަފާރި ކުރަމުންދާނަމަ، އެފަދަ ވިޔަފާރިތަކާއިދު ޤާނޫނުތަކާ ގުޅޭ ގަވާއިދު، މި ޤާނޫނަށް ގެނެވުނު 8 ވަނަ އިޞްލާހަށް ޤާނޫނުން ފާސްވި ތާރީޚުން 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ރަޖިސްޓްރީ ކުރާ ކޮމްޕެނީއިން ހަދައި އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

ރަށްތެރިންނަށް މަޝްވަރާކުރުން

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތަކަށް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަށާއި ސިޓީ ކައުންސިލުން އެކުލަވާލަންޖެހޭ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭނާއި ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭނާ ގުޅޭގޮތުން މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތީން އެ ރަށެއްގެ ނުވަތަ އެ ސިޓީއެއްގެ ރައްޔިތުންނާ މަޝްވަރާކުރަ-ންވާނެއެވެ. އެގޮތުން، މަދުވެގެން ކޮންމެ 4 (ހަތަރެއް) މަހަކުން އެއްފަހަރު ކައުންސިލުން ރައްޔިތުންނާ ބައްދަލުކުރަންވާނެއެވެ.

އަދި މީގެ އިތުރުން ރަށެއްގައި ނުވަތަ ސިޓީއެއްގައި ދިރިއުޅޭ ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން ބައެއްގެ އެދުމުގެ މަތީން އެފަދަ ބައްދަލުވުމެއް ހަމަޖެއްސައިދިނުމަށް ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، މައްސަލައެއްގެ ކުޑަބޮޑު މިނަން ބަލައި، ގިނަވެގެން 1 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ބައްދަލުވުން ބާއްވަންވާނެއެވެ. ރައްޔިތުންނާ ބައްދަލުކުރުވުން އިންތިޒާމު ކައުންސިލްތަކުން ހަމަޖެއްސައިދިނުމުގައި އެ ކައުންސިލްތަކުން އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި، އެފަދަ ބައްދަލުވުން ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތާއި، އަދި ކައުންސިލުގައި ވޯޓަށް އެހުމުގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލު، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާ ގިނަވެގެން 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކޮންމެ ކައުންސިލަކުންވެސް އެކުލަވާލައި އާންމުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ބައްދަލުވުން ބޭއްވުމުގެ މަދުވެގެން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ކުރިން، އެ ބައްދަލުވުން އޮންނަން ތަނާއި، ތާރީޚާއި، ވަގުތާއި، ބައްދަލުވުމުގެ އެޖެންޑާ ކައުންސިލުން އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

މި ބައްދަލުވުންތަކުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޝްވަރާ ހޯދުމަށްފަހު، އެ ބައްދަލުވުމުގެ ޔައުމިއްޔާ ލިޔެ، އެ ބައްދަލުވުން ބާއްވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

ތަރައްޤީ ޕްލޭން އަދި ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭން

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތަކަށް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަލަށް އެކުލަވާލެވޭ ކައުންސިލްތަކުގެ އިންތިޚާބަށްފަހު، އިންތިޚާބުކުރެވޭ މެންބަރުން މަޖިލީހާ ހަވާލުވެވުނުތާ 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އަތޮޅު ކައުންސިލުން ޕްރޮވިންސް އޮފީހުގެ އެހީތެރިކަމާއެކު، އެ ރަށެއްގެ ރަށުގެ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭނާއި ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭން ކޮންމެ ރަށެއްގެ ރަށު ކައުންސިލުން އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ. ރަށުގެ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭން ފާސްކުރާނީ އެ ރަށެއްގެ ކައުންސިލުންނެވެ. ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭން ސަރުކާރުގެ ކަމާގުޅޭ އިދާރާއަށް ހުށަހަޅައި ފާސްކުރުމަށްފަހު އެ ރަށެއްގެ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭނާއި ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭންއަށް އަމަލުކުރަން ފަށަންވާނީ މި ޤާނޫނުގައި ބުނެފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރައްޔިތުންނާއެކު ބާއްވާ ބައްދަލުވުމުގައި އެ ރަށުގެ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭނާއި ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭނަށް އަމަލުކުރަން ފާސްކުރުމުންނެވެ. ރަށުގެ ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭން އެކުލަވާލުމަށްފަހު ފާސްކުރުމަށްޓަކައި ހުށަހެޅި އިދާރާއަށް ހުށަހަޅާތާ ގިނަވެގެން 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ރަށުގެ ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭންއަކީ އެ އިދާރާއިން ފާސްކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

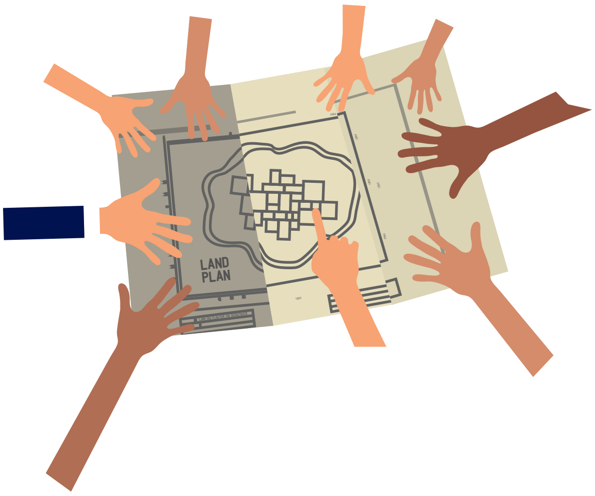

ކައުންސިލްތަކުން އެކުލަވާލާ ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭނުގައި އަންނަނިވި މައުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

- އެ ރަށުގައި ހުރި ގެސްޓްހައުސްގެ އިދާރާއި، ގެސްޓްހައުސް ހުރި ސަރަހައްދު.
- ރިޒާރވްކުރެވޭ ސަރަހައްދު.
- ހިއްކާފައިވާ ސަރަހައްދުތަކާއި، ހިއްކާނެ އެކި ސަރަހައްދުތަކާއި، އެ ސަރަހައްދުތަކުގެ ބޭނުން ހިފާނެ ގޮތް.
- އެ ރަށުގެ އެކި ސަރަހައްދުތަކުގެ ބިމުގެ އަގު.
- ހިއްކާ ބިންތަކުގައި ދުރުގަސް ހުންނަންޖެހޭ މިންވަރު.

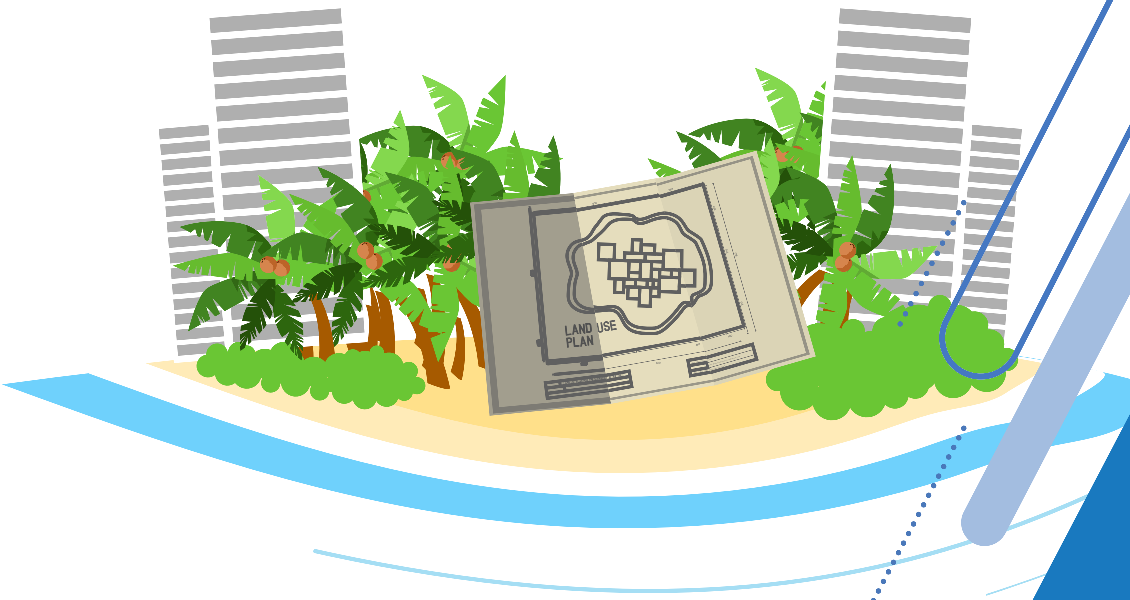

Localizing Sustainable Development Goals For Maldives

Hawwa Izwath

The United Nations Millennium Declaration was signed in 2000 by all 189 UN member states to try to achieve them by year 2015. The 08 Millennium Development Goals (MDG) were derived from the declaration and by the year 2015 Maldives had achieved most of the MDGs. The MDGs have been superseded by the Sustainable Development Goals (SDG) when it was adopted by all the United Nations Member States in 2015. Although the SDGs consisting of 17 goals that were built on the success of the MDGs, it also includes additional broader and deeper areas to achieve its specific targets and indicators. The 2030 agenda with its slogan “Think Global, Act Local” was developed to engage and involve the local communities and not just as the beneficiaries. Achievement of these goals will lead to islands making a rapid progress towards realizing the SDGs and building a sustainable future. However, one of the aims of the SDGs is “to leave no one behind”, thus it is important that the SDGs be broken down to the local level so that citizens can become familiar with the agenda ensuring maximum inclusiveness.

Local Government Authority (LGA) started the work of incorporating SDGs in local level plans in 2016. As per the Decentralization Act (2010) of Maldives, every council is required to make a 5 year Development and Financial plan. To develop the template that can be used to formulate the 2017-2021 development plans of local councils LGA had several meetings and discussions with line ministries. The need to address the importance of incorporating the SDGs into the development plans of islands was highlighted. And so began the work of localizing the 17 SDGs for local councils 5 year developmental targets so that it can be easily adopted by the island communities. Since the goal 1: no poverty and goal 2: zero hunger was already achieved by the Maldives through the MDGs, the SDG localization for the local development plans was based on the rest of the SDGs. Moreover, some of the goals which when localized has to be scaled down was combined together. Therefore, all the 17 SDG goals are incorporated and localized into 13 local goal with 57 indicators.

These 13 localized SDGs are listed below:

1. Ensure basic needs & food security
2. Good Health & Well-Being
3. Quality Education
4. Gender Equality
5. Clean Water & Sanitation
6. Affordable & Clean Energy
7. Decent Work & Economic Growth
8. Industry, Innovation & Infrastructure
9. Establish peace, equality & justice
10. Resource identification & sustainable consumption
11. Climate Action
12. Life Below & Above Water
13. Partnership For The Goals

In the past 4 years, many training has been conducted to familiarize council staffs to the new template of development plan. The plans are formulated after analyzing the island’s strengths, weakness, opportunities and threats. After that each individual council develops the activities to be conducted for the next 05 years under these 57 indicators after a public consultation of the island community. The councils are mandated to implement the activities in their development plans and monitor the progress of their implementation. All the formulated development plans are also reviewed by Local Government Authority to check if the plans are consistent to the local SDGs. Although the successful implementation of the planned activities of many councils are hindered mainly by human and financial resource constraints, following the 05 year development plan to implement these goals at a local level will eventually lead to the nation-wide realization of agenda 2030.

Local Development Goals